Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

13 май 2026 година [*] [i]

„Преюдициално запитване — Защита на потребителите — Директива 2011/83/ЕС — Член 5, параграф 1, букви а) и в) — Изисквания за предоставяне на информация за договори, различни от договорите от разстояние или от договорите извън търговския обект — Задължение за търговеца да предостави на потребителя информация за основните характеристики на услугата —Митнически сборове — Задължение за търговеца да предостави на потребителя информация за крайната цена на услугата — Допълнителни разходи — Съдържание на информацията, която следва да се предостави на потребителя — Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки („CMR“) — Членове 6 и 11“

По дело C-488/24

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд на Литва) с акт от 11 юли 2024 г., постъпил в Съда на същия ден, в рамките на производство по дело

D.V.

срещу

MB „Kigas“,

в присъствието на:

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: I. Jarukaitis, председател на състава, M. Condinanzi, N. Jääskinen, R. Frendo (докладчик) и Ал. Корнезов, съдии,

генерален адвокат: T. Ćapeta,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

[*] Език на производството: литовски.

като има предвид становищата, представени:

– за литовското правителство, от K. Dieninis и S. Grigonis,

– за чешкото правителство, от S. Šindelková, M. Smolek и J. Vláčil,

– за Европейската комисия, от I. Rubene и A. Steiblytė,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 декември 2025 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 5, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 2011 г., стр. 64), изменена с Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. (ОВ L 328, 2019 г., стр. 7) (наричана по-нататък „Директива 2011/83“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между D.V., потребител, и МВ „Kigas“, транспортно дружество, във връзка с плащането на фактура за услуга за международен автомобилен превоз на стоки, която включва сума за митни сборове, платени от Kigas.

Правна уредба

Международното право

3 Конвенцията за договора за международен автомобилен превоз на стоки, подписана в Женева на 19 май 1956 г., изменена с протокола, подписан в Женева на 5 юли 1978 г. (наричана по-нататък „CMR“), е договорена в рамките на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации. Повече от 50 държави, сред които всички държави — членки на Европейския съюз, са се присъединили към CMR.

4 Съгласно член 1 от CMR:

„1. Тази конвенция се прилага за всеки договор за автомобилен превоз на стоки с превозни средства срещу заплащане, когато мястото на приемане на стоката за превоз и предвиденото място за доставянето ѝ, така както са посочени в договора, се намират в две различни държави, от които поне една е договаряща страна. Това е така независимо от седалището и националността на страните.

[…]

4. Тази конвенция не се прилага:

[…]

в) при превоза на вещи при промяна на местожителство“.

5 Член 4 от CMR предвижда:

„Договорът за превоз се установява с товарителница. Липсата, нередовността или загубата на товарителницата не засягат нито съществуването, нито действието на договора за превоз, който остава подчинен на разпоредбите на тази конвенция“.

6 Член 6, параграф 1 от CMR гласи:

«Товарителницата трябва да съдържа следните данни:

[…]

и) разноските, свързани с превоза (превозна цена, допълнителни разходи, митнически сборове и други разноски, възникващи от момента на сключването на договора до доставянето им);

[…]“.

7 Член 11, параграфи 1 и 2 от CMR предвижда:

„1. С оглед извършването на митническите и други формалности преди доставянето на стоката изпращачът е длъжен да приложи към товарителницата или да предостави на разположение на превозвача необходимите документи и да му даде всички поискани сведения.

2. Превозвачът не е длъжен да провери дали тези документи и сведения са точни и достатъчни. Изпращачът отговаря пред превозвача за всички щети, които биха възникнали от липсата, недостатъчността или нередовността на тези документи и сведения, освен в случай на грешка на превозвача“.

Правото на Съюза

8 Съгласно съображения 4, 5 и 7 от Директива 2011/83:

„(4) […] Хармонизацията на някои аспекти на потребителските договори от разстояние или извън търговския обект е необходима с цел утвърждаването на истински вътрешен пазар за потребителите, който предлага справедлив баланс между високо равнище на защита на потребителите и конкурентоспособност на предприятията […]

(5) […] [П]ълната хармонизация на информацията за потребителите и правото на отказ при договорите от разстояние и тези извън търговския обект ще допринесат за високо равнище на защита на потребителите и за по-добро функциониране на вътрешния пазар между търговците и потребителите.

[…]

(7) Пълната хармонизация на някои съществени нормативни аспекти следва да увеличи значително правната сигурност както за потребителите, така и за търговците. По този начин както потребителите, така и търговците следва да могат да разчитат на единна нормативна рамка, изградена върху ясно дефинирани правни понятия, с която се уреждат някои аспекти на договорите между търговци и потребители в рамките на Съюза. Тази хармонизация следва да има за резултат премахването на пречките, породени от фрагментирането на правилата, и завършването на вътрешния пазар в тази област. Единственият начин за премахване на тези пречки е установяването на единни правила на равнището на Съюза. Същевременно потребителите следва да се ползват от общо високо равнище на защита в целия Съюз“.

9 Член 1 от тази директива, озаглавен „Предмет“, предвижда:

„Целта на настоящата директива е чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, като сближи някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно договорите, сключени между потребители и търговци“.

10 Член 2 от посочената директива съдържа следните определения:

„1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което като страна по договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска или стопанска дейност, занаят или професия;

2) „търговец“ означава всяко физическо лице или юридическо лице, независимо дали е частна или държавна собственост, което действа, включително чрез посредничеството на друго лице, действащо от негово име или за негова сметка, за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива;

[…]

6) „договор за услуга“ означава всеки договор, който не е договор за продажба, по силата на който търговецът предоставя или се задължава да предостави на потребителя услуга, включително цифрова услуга;

[…]

7) „договор от разстояние“ означава всеки договор, сключен между търговеца и потребителя в рамките на организирана система за продажби от разстояние или предоставяне на услуги от разстояние без едновременното физическо присъствие на търговеца и потребителя, чрез изключителното използване на едно или повече средства за комуникация от разстояние до сключването на договора, включително и момента на сключване на договора;

[…]“.

11 Член 3 от същата директива, озаглавен „Приложно поле“, предвижда в параграф 1:

„Настоящата директива се прилага при условията и до степента, предвидени в разпоредбите ѝ, към всички договори, сключени между търговец и потребител […]“.

12 Член 5 от Директива 2011/83, озаглавен „Изисквания за предоставяне на информация за договори, различни от договорите от разстояние или договорите извън търговския обект“, предвижда в параграф 1:

„Преди потребителят да се обвърже с договор, различен от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, или със съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя следната информация по ясен и разбираем начин, ако тази информация не е ясна от контекста:

а) основните характеристики на стоките или услугите съобразно използваното средство за комуникация и съобразно стоките или услугите;

[…]

в) крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими;

[…]“.

Литовското право

13 Член 6.228[6] от Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas Nr. VIII-1864 (Закон № VIII-1864 за одобряване, влизане в сила и прилагане на литовския Граждански кодекс) от 18 юли 2000 г. (Žin., 2000, №o74—2262), в редакцията му, приложима към спора в главното производство, озаглавен „Общи изисквания за правото на потребителите на информация“, предвижда в параграф 1:

„Преди да сключи потребителски договор, различен от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, търговецът предоставя на потребителя необходимата точна, пълна и неподвеждаща информация по ясен и разбираем начин. Информацията се предоставя на потребителя на официалния език. Търговецът, при обозначаване на стоките или по друг начин, предоставя на потребителя следната информация, ако тя не е ясна от контекста:

1) основните характеристики на стоките или услугите (съобразно използваното средство за предоставяне на информация и съобразно стоките или услугите);

[…]

3) крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези допълнителни разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, информацията, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими;

[…]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

14 D.V., потребител, и Kigas, транспортно дружество, сключват по телефона договор за превоз на стоки, принадлежащи на D.V., а именно два мотоциклета, едно четириколесно превозно средство, две перални и две сушилни машини, от Норвегия до Литва за цена от 450 евро. Съответно страните не подписват писмен договор за превоз и не изготвят товарителница.

15 На 16 юни 2020 г., D.V. предава стоките на Kigas в Норвегия, а на въпрос от страна на дружеството дали следва да се попълва митническа декларация, отговаря, че това не е необходимо, тъй като превозваните стоки са за негово лично ползване.

16 На 17 юни 2020 г. при контрол на границата между Норвегия и Швеция шведските митнически органи приемат, че за стоките трябва да бъде извършено митническо деклариране при влизането им на територията на Съюза. Поради това е съставена митническа декларация и е определено митническо задължение в размер на 40 899 шведски крони (SEK) (около 3 890,59 евро), заплатени от Kigas.

17 На 18 юни 2020 г. Kigas издава на D.V. фактура, включваща както първоначално договорената за услугата по превоз на стоките сума в размер на 450 евро, така и сумата, съответстваща на наложените мита от шведските митнически органи.

18 На 20 юни 2020 г., Kigas доставя на уговореното място в Литва всички вещи, които са му предадени от D.V., с изключение на един мотоциклет, който задържа до заплащането на сумата по фактурата.

19 D.V. подава иск срещу Kigas пред Kauno apylinkės teismas (Районен съд Каунас, Литва), като по същество иска от съда, от една страна, да постанови, че той не е длъжен да плати включената във фактурата сума за възстановяване на платените мита. От друга страна, D.V. иска от съда да осъди Kigas незабавно да му върне задържания мотоциклет.

20 Kigas подава насрещен иск, като моли D.V. да бъде осъден да му плати 450 евро за превоза на стоките и 3 876,76 евро разходи.

21 С решение от 17 май 2023 г. Kauno apylinkės teismas (Районен съд Каунас) уважава насрещния иск, като същевременно разпорежда на Kigas да върне на D.V. мотоциклета, който не му е доставил.

22 С определение от 16 ноември 2023 г. въззивната инстанция Kauno apygardos teismas (Окръжен съд Каунас, Литва) потвърждава това решение.

23 Тези две съдилища по същество приемат, от една страна, че по делото по главното производство са приложими както разпоредбите на Закон № VIII-1864 за одобряване, влизане в сила и прилагане на литовския Граждански кодекс, в редакцията му, приложима към спора в главното производство, регламентиращи договорите за превоз на стоки, така и разпоредбите на CMR, които имат предимство в случай на противоречие.

24 От друга страна, посочените съдилища приемат, че D.V., в качеството си на изпращач на стоките, не е изпълнил задължението си да предостави на превозвача документите и пълната информация, необходими за извършване на митническите формалности, което обосновава осъждането му да възстанови на Kigas сумата на платените от него мита. Според посочените съдилища платените мита не могат да се разглеждат като част от превозната цена.

25 В този контекст D.V. подава жалба срещу решението на Kauno apygardos teismas (Окръжен съд Каунас) пред Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд на Литва), който е запитващата юрисдикция.

26 D.V. твърди, че при договора, сключен с Kigas, изискването към търговеца да предостави информация на потребителя по член 5 от Директива 2011/83 предполага задължение да предостави на потребителя подробна информация за митата, техните ставки и необходимите документи за извършване на митническите процедури. Предвиденото в член 11 от CMR задължение за изпращача да предостави на превозвача документите и информацията, необходими за извършването на митническите и други формалности, се прилагало само след като потребителят преди това е получил подробната информация, която трябва да му бъде предоставена съгласно посочения член 5.

27 Kigas твърди, че съгласно член 5 от Директива 2011/83 търговецът, който предоставя на потребител услуга по превоз на стоки, не е длъжен да му предоставя информация за митническите процедури, митата и необходимите документи за извършване на митническите формалности. Дружеството счита, че съгласно член 11 от CMR тази информация следва да бъде предоставена на търговеца от потребителя в качеството му на изпращач.

28 Запитващата юрисдикция припомня, от една страна, че спорът в главното производство се отнася до международен автомобилен превоз на стоки, предназначени за лично ползване на изпращача. Поради това спорното договорно правоотношение е между потребител и търговец и попада в приложното поле на Директива 2011/83.

29 От друга страна, запитващата юрисдикция отбелязва, че разглежданата в главното производство превозна услуга попада в приложното поле на CMR, доколкото услугата не представлява превоз по вещи при промяна на местожителство (преместване) по смисъла на член 1, параграф 4 от нея. В това отношение запитващата юрисдикция припомня, че съгласно член 11, параграф 1 от CMR с оглед на извършването на митническите и други формалности преди доставянето на стоката изпращачът е длъжен да приложи към товарителницата или да предостави на разположение на превозвача необходимите документи и да му даде всички поискани сведения. Член 11, параграф 2 от CMR предвижда, че превозвачът не е длъжен да провери дали тези документи и сведения са точни и достатъчни и че изпращачът отговаря пред превозвача за всички щети, които биха възникнали от липсата, недостатъчността или нередовността на тези документи и сведения, освен в случай на грешка на превозвача.

30 При тези обстоятелства запитващата юрисдикция иска да се установи, на първо място, дали член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2011/83, който предвижда задължение за търговеца да предостави на потребителя информация за основните характеристики на услугата, трябва да се тълкува стриктно в смисъл, че обхваща само информацията относно мястото на приемане на стоките за превоз, маршрута и цената, или трябва да се тълкува широко, в смисъл, че налага задължение за търговеца, който предоставя на потребител услуга по международен превоз на стоки, да му предостави и информация относно митническите процедури, приложими при превоза. При втората хипотеза запитващата юрисдикция иска да се установи дали е достатъчно търговецът да посочи на изпращача потребител, че той трябва да поеме отговорност за документите, необходими за извършването на митническите процедури, и да плати митническите сборове, или търговецът трябва да предостави подробна информация за конкретните документи, които следва да се представят на митническите органи, и за ставките и размера на митата. Запитващата юрисдикция е склонна да приеме, че възлагането на подобно задължение на превозвача би могло да се окаже непропорционално.

31 Според запитващата юрисдикция всъщност именно изпращачът най-добре познава по принцип характеристиките и особеностите на стоките, поверени на превозвача, и целта на превоза. Тя счита, че дори задължението за търговеца да информира потребителя за основните характеристики на услугата да включва обстоятелството, че по отношение на превозваните стоки може да бъдат извършени митнически процедури, тази информация следва да бъде само от общ характер. Според запитващата юрисдикция от търговеца не може да се изисква да посочва на потребителя конкретните документи, които следва да се представят на митническите органи, и да изчислява и информира потребителя за конкретните размери на приложимите митни сборове.

32 На второ място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали задължението за търговеца, закрепено в член 5, параграф 1, буква в) от Директива 2011/83, да предостави на потребителя информация относно цената на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими, предполага задължение за търговеца, предоставящ на потребител услуга по международен превоз на стоки, да го информира за приложимите при конкретния превоз мита, ставки и размер на митата.

33 Запитващата юрисдикция счита също, че тълкуването на тази разпоредба би могло да бъде както стриктно, така и широко, като в зависимост от вида на тълкуването търговецът съответно е или освободен от задължението да предостави на потребителя информация относно ставките и размера на митата, или длъжен да предостави тази информация.

34 При тези обстоятелства Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Върховен съд на Литва) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2011/83, който задължава търговеца да предостави на потребителя информация относно характеристиките на услугите, да се тълкува в смисъл, че търговецът, който предоставя на потребителя услуга по международен превоз, има задължение да информира потребителя за митническите

процедури, приложими при превоза? Ако член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че задължава търговеца да информира потребителя за митническите процедури, приложими при международен превоз, достатъчно ли е търговецът да заяви, че изпращачът (потребителят) отговаря за необходимите документи за митническите процедури и заплаща митата, или търговецът трябва да предостави подробна информация (списък) относно конкретните документи, които следва да се представят на митническите органи, и относно приложимите ставки (размери) на митата?

2) Предполага ли задължението за търговеца, закрепено в член 5, параграф 1, буква в) от Директива 2011/83, да предостави на потребителя информация относно цената на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими — задължение за търговеца, предоставящ услуга по международен превоз, да информира потребителя за приложимите при конкретния превоз мита (ставките и размера на митата)?“.

Производството пред Съда

35 Следва да се припомни, че при разпределянето на правомощията между Съда и националните юрисдикции Съдът трябва да вземе предвид фактическия и правен контекст, в които се вписват преюдициалните въпроси, така както той е очертан в акта за преюдициално запитване. Следователно, при положение че запитващата юрисдикция е определила фактическия и правния контекст, в който се вписват поставените от нея въпроси, проверката на тяхната точност не е задача на Съда (решение от 19 март 2026 г., Almirall, C-589/24, EU:C:2026:217, т. 25 и цитираната съдебна практика).

36 В това отношение в отговор на отправено от Съда искане за предоставяне на информация, с която да се уточни дали разглежданият в главното производство договор за превоз, който е сключен по телефона, следва да се счита за договор, различен от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, поради което информацията, която трябва да се предостави на потребителя от търговеца, трябва да е в съответствие с член 5 от Директива 2011/83, или напротив, договорът следва да се счита за договор от разстояние по смисъла на член 2, точка 7 от тази директива, запитващата юрисдикция потвърждава, че като касационна инстанция, тя е обвързана от установените от първоинстанционния и въззивния съд фактически положения, поради което не извършва самостоятелна преценка на фактите, а се произнася само по правни въпроси. Запитващата юрисдикция посочва, че въз основа на така установените фактически положения разглежданият в главното производство договор не може да се счита за договор от разстояние или договор извън търговския обект по смисъла на член 2, точка 7 от посочената директива и съответно, че информацията, която търговецът трябва да предостави на потребителя, е уредена с член 5 от нея директива.

37 С оглед на тази информация, за да се отговори на двата поставени от запитващата юрисдикция въпроса, следва да се направи тълкуване на член 5 от Директива 2011/83.

По преюдициалните въпроси

38 С двата си въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 5, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че при договор за международен автомобилен превоз на стоки от трета държава към държава — членка на Съюза, изискването към търговеца за предоставяне на информация съгласно тази разпоредба предполага задължение да информира изпращача потребител, че вносът на стоките на територията на Съюза може да изисква извършването на митнически формалности, както и че могат да бъдат дължими мита. В случай на утвърдителен отговор запитващата юрисдикция иска да се установи дали търговецът трябва да предостави подробна информация за документите, които следва да се представят на митническите органи, както и за приложимите ставки и размери на митата.

39 Най-напред, от една страна, следва да се посочи, че според запитващата юрисдикция спорът между D.V. и Kigas попада в приложното поле на CMR.

40 Всъщност съгласно член 1 от CMR тази конвенция се прилага за всеки договор за автомобилен превоз на стоки с превозни средства срещу заплащане, когато мястото на приемане на стоката за превоз и предвиденото място за доставянето ѝ, така както са посочени в договора, се намират в две различни държави, от които поне една е договаряща страна.

41 В разглеждания случай от акта за преюдициално запитване е видно, че спорът в главното производство се отнася до договор за автомобилен превоз на стоки срещу заплащане от Норвегия към Литва, като и двете държави са договарящи страни по CMR, а услугата не представлява превоз на вещи при промяна на местожителство (преместване) по смисъла на член 1, параграф 4 от CMR.

42 От друга страна, съгласно член 3 от Директива 2011/83 в приложното поле на тази директива попадат всички договори, сключени между търговец и потребител. Както е видно обаче от констатациите на запитващата юрисдикция, припомнени в точка 28 от настоящото решение, D.V., който сключва с професионалния превозвач Kigas разглеждания в главното производство договор за превоз, има качеството на потребител по смисъла на член 2, точка 1 от тази директива, тъй като действа извън рамките на своята търговска или стопанска дейност, занаят или професия. Следователно този договор попада в приложното поле на Директива 2011/83.

43 На първо място, както е видно от член 1 от тази директива, в светлината на съображения 4, 5 и 7 от нея, посочената директива има за цел постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, като гарантира тяхната информираност и сигурност в сделките с търговците. Освен това защитата на потребителите в политиките на Съюза е прогласена в член 169 ДФЕС, както и в член 38 от Хартата на основните права на Европейския съюз (решение от 23 януари 2019 г., Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, т. 34).

44 Следователно Директива 2011/83 има за цел да даде възможност на потребителите да се ползват с разширена защита, като им предоставя определени права. В това отношение информацията, предоставяна преди сключването на даден договор, относно договорните условия и последиците от сключването му, е от основно значение за потребителя. Именно

въз основа на тази информация последният решава дали желае да се обвърже с договор с даден търговец (вж. в този смисъл решение от 23 януари 2019 г., Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, т. 35 и 36).

45 За тази цел член 5, параграф 1 от Директива 2011/83 предвижда, че преди потребителят да се обвърже с договор, различен от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, или със съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя различна информация по ясен и разбираем начин, ако тази информация не е ясна от контекста. Тази разпоредба има за цел да гарантира, че преди сключването на договор потребителят ще бъде информиран както относно условията на договора и последиците от сключването му, които му позволяват да реши дали иска да встъпи в договорни отношения с търговец, така и относно надлежното изпълнение на договора, и по-специално относно упражняването на правата му на потребител (вж. в този смисъл решение от 5 май 2022 г., Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, т. 26).

46 Що се отнася по-конкретно до изискването за предоставяне на информация преди сключването на договор, съдържащо се в член 5, параграф 1, буква а) от Директива 2011/83, тази разпоредба предвижда, че търговецът трябва да предостави на потребителя информация за основните характеристики на стоките или услугите съобразно използваното средство за комуникация и съобразно стоките или услугите.

47 Следователно обхватът на информацията, която търговецът трябва да предостави предварително при договор за международен превоз на стоки, трябва да се преценява в зависимост по-специално от естеството на услуги.

48 Обстоятелството, че вносът на превозваните стоки може да изисква митнически формалности, би могло обаче да се отрази значително на изпълнението на предоставяната услуга по превоз, като забави или дори препятства доставката на стоките, или като генерира допълнителни разходи. Следователно, както отбелязва по същество генералният адвокат в точка 62 от заключението си, като се имат предвид трансграничният характер на договорите за международен превоз на стоки и фактът, че вносът на тези стоки от трета държава може евентуално да подлежи на облагане с мита, може разумно да се заключи, че митата са сред основните характеристики на този вид договори по смисъла на член 5, параграф 1 от Директива 2011/83, за които потребителят трябва да бъди информиран от търговеца преди сключването на договора.

49 Поради това при договор за превоз като разглеждания в главното производство, професионалният превозвач е длъжен да информира потребителя, че вносът на превозваните стоки може да изисква извършването на митнически формалности.

50 За сметка на това, когато търговецът се ангажира само с превоз на стоки, без това да включва услуги по митническо посредничество, той не може да бъде задължен да предостави подробна информация относно документите, които трябва да се представят пред митническите органи. В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че съгласно член 11, параграфи 1 и 2 от CMR изпращачът е длъжен да предостави на разположение на превозвача необходимите документи за извършване на митническите формалности, а превозвачът не е длъжен да проверява дали тези документи са точни и достатъчни.

51 Що се отнася, на второ място, до член 5, параграф 1, буква в) от Директива 2011/83, следва да се припомни, че съгласно тази разпоредба търговецът трябва да информира потребителя за крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими.

52 От формулировката на тази разпоредба е видно, най-напред, че посочването на крайната цена следва да се разграничава от посочването на начина, по който трябва да се изчислява тази цена, по-нататък, че естеството на услугите определя кога търговецът не може да изчисли в разумни граници предварително цената, и накрая, че ако не е в състояние да посочи тази цена, търговецът е длъжен да посочи условията, въз основа на които тя се изчислява, или, с други думи, начина на изчисляване на крайната цена (вж. по аналогия решение от 23 януари 2025 г., NEW Niederrhein Energie und Wasser, C-518/23, EU:C:2025:35, т. 30). Освен това, независимо от посочването на крайната цена или на начина на изчисляването ѝ, следва да бъдат взети предвид и допълнителните разходи, които може да се добавят към крайната цена на услугата, а когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително, следва да се укаже на потребителя, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими.

53 От член 6, параграф 1, буква и) от CMR е видно също, че митническите сборове са сред „разноските, свързани с превоза“, които трябва да бъдат посочени в товарителницата за международен автомобилен превоз на стоки.

54 Доколкото са дължими не поради изпълнението на самата услуга по превоз, а поради внасянето на превозваните стоки на митническата територия на Съюза, митническите сборове следва да се разглеждат като допълнителни разходи по смисъла на член 5, параграф 1, буква в) от Директива 2011/83, които се добавят към крайната цена на превозната услуга.

55 Всъщност, поради факта, че митните сборове се изчисляват в зависимост от стоките, които трябва да бъдат превозени, е възможно търговецът да не е в състояние предварително да разполага конкретно с всички съставни части на крайната цена, в смисъл да не може да съобщи на потребителя начина на изчисляване на тази цена, така че заинтересованото лице да успее само да направи това изчисление (вж. по аналогия решение от 23 януари 2025 г., NEW Niederrhein Energie und Wasser, C-518/23, EU:C:2025:35, т. 38).

56 В този контекст при договори за международен превоз на стоки за търговеца невинаги е възможно преди сключването на договора за превоз да изчисли крайната цена на услугата „с включени всички данъци“, по-специално тъй като точната сума на митата може да зависи от някои фактори, които не са известни предварително, като например стойността на стоките, тяхното тарифно класиране или произход.

57 Ето защо в рамките на изискването за предоставяне на информация по член 5, параграф 1, буква в) от Директива 2011/83, търговецът е длъжен да информира потребителя само за факта, че могат да бъдат дължими мита, представляващи допълнителни разходи за последния, които не могат предварително да бъдат изчислени в разумни граници и включени в цената на превозната услуга.

58 С оглед на гореизложените съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 5, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2011/83 трябва да се тълкува в смисъл, че при договор за международен автомобилен превоз на стоки от трета държава към държава — членка на Съюза, изискването към търговеца за предоставяне на информация съгласно тази разпоредба предполага задължение да информира изпращача потребител, че вносът на стоките на територията на Съюза може да изисква извършването на митнически формалности, както и че от потребителя могат да бъдат дължими мита. За сметка на това търговецът не е длъжен нито да предоставя подробна информация за документите, които следва да се представят на митническите органи, нито да посочва приложимите ставки и размери на митата.

По съдебните разноски

59 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 5, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г.

трябва да се тълкува в смисъл, че

при договор за международен автомобилен превоз на стоки от трета държава към държава — членка на Съюза, изискването към търговеца за предоставяне на информация съгласно тази разпоредба предполага задължение да информира изпращача потребител, че вносът на стоките на територията на Съюза може да изисква извършването на митнически формалности, както и че от потребителя могат да бъдат дължими мита. За сметка на това търговецът не е длъжен нито да предоставя подробна информация за документите, които следва да се представят на митническите органи, нито да посочва приложимите ставки и размери на митата.

Подписи

[i] След първоначалната електронна публикация на този текст е направено изменение в точка 57.